

بررسی راهبردهای سازگاری کشاورزان خرده‌پا با تغییر اقلیم در شهرستان فهرج

مرتضی هادوی^۱، نصرالله شهیکی پور علی آبادی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی دانشگاه تهران.

hadavi_m@ut.ac.ir

تغییر اقلیم یک پدیده جهانی است. تاثیر آن بر فعالیتهای کشاورزی در کشورهای در حال توسعه رو به افزایش است. درجه حرارت بالا و کاهش میزان بارش ناشی از تغییرات آب و هوا باعث کاهش بازده محصول می‌شود، به خصوص در کشورهای با درآمد پایین که در آن ظرفیتهای تطبیقی پایین است. این آسیب‌پذیری در کشورهای فقیر می‌تواند مربوط به ظرفیتهای نهادی ضعیف، تعامل محدود با مسائل زیست محیطی و سازگاری و عدم اعتبارسنجی از دانش محلی باشد. بنابراین توسعه اقدامات سازگاری مناسب که می‌تواند پیامدهای منفی را کاهش دهد ضروری به نظر می‌رسد. هدف از این مطالعه شناسایی عوامل موثر بر انتخاب کشاورزان از استراتژی‌های انطباق با تغییرات آب و هوایی در بخش نگین کویر شهرستان فهرج است. روش پژوهش از نوع توصیفی تحلیلی است. داده‌های مورد نیاز به طور تصادفی از میان ۱۴۰ خانوار از طریق یک پرسشنامه نیم ساخت‌یافته و مصاحبه با تعدادی از کارشناسان سازمان جهاد کشاورزی جنوب استان کرمان جمع‌آوری شد. برای بررسی عوامل موثر بر انتخاب خانوارها از استراتژی‌های انطباق با تغییرات آب و هوا از رگرسیون لجستیک استفاده شد. نتایج نشان داد که جنسیت، سن و سطح سواد سرپرست خانوار، اندازه خانواده، مالکیت دام، درآمد حاصل از فعالیتهای کشاورزی، درآمد حاصل از فعالیتهای غیر کشاورزی، دسترسی به اعتبار، فاصله تا مرکز بازار، مناطق زیست محیطی کشاورزی، دسترسی به اطلاعات آب و هوایی و تماس با ترویج تاثیر قابل توجهی در استراتژی‌های انطباق با تغییرات آب و هوایی دارد. بنابراین سیاست‌های آینده باید در ایجاد آگاهی در مورد تغییر آب و هوا از طریق منابع مختلف از جمله رسانه‌های جمعی، تشویق و گسترش شبکه‌های اجتماعی و تسهیل دسترسی به اعتبار متمرکز شود.

کلمات کلیدی: تغییر اقلیم، نگین کویر، سازگاری با تغییر اقلیم، رگرسیون لجستیک